[2024] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 8: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 563

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਬਨਾਮ

ਪ੍ਰੋਹਲਾਦ ਗੁਹਾ ਆਦਿ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4434-4437 ਆਫ 2014)

01 ਅਗਸਤ 2024

[ਜੇ.ਕੇ. ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ ਅਤੇ ਸੰਜੇ ਕਰੋਲ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਜਾਅਲੀ/ਮਨਘੜਤ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਮੁੱਖ ਨੋਟ

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੋਸ਼ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਜਾਅਲੀ ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸਨ - ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - CAT ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਸਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ CAT ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੇਵਾ ਵੇਰਵਿਆਂ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਕਿੱਥੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ ਸਨ ਆਦਿ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਸਥਿਰ ਸੀ - ਸਹੀ:

ਸਥਿਤ: ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਉਸ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਅਜਿਹੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ - ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਖੋਜ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ - ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮਾਲਕ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਗਲਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਸੀ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ - ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜਿਸਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ - ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ, ਹਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਆਪਣੀਆਂ ਕਥਿਤ ਗਲਤ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ - ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਸਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 7, 8, 9, 13, 15]

ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਾਕੰਸ਼ - ਧੋਖਾਧੜੀ - ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾ ਅਰਥ।
ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹਮਦਰਦੀ ਵਾਲੀ ਨਿਯੁਕਤੀ - ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਧੋਖਾਧੜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ:

ਰਹਿਤ: ਧੋਖਾਧੜੀ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦੀ ਹੈ - ਹਮਦਰਦੀ ਵਾਲੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋਣ ਜਾਂ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਬੇਸਹਾਰਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਦੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 14]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਬੀਕੋ ਲਾਰੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਡਬਲਯੂ.ਬੀ. ਸਟੇਟ [2009] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 972: (2009) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 32; ਸੈਂਟਰਲ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪਾਰਡੇਨ ਓਰਾਓਂ (2021) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 384; ਸੇਲ ਬਨਾਮ ਮਧੂਸੂਦਨ ਦਾਸ [2008] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 824: (2008) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 560; ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ [2009] 16 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 111: (2010) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 114; ਸ੍ਰਿਸ਼ਟ ਧਵਨ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਸ਼ਾਅ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ [1991] ਸਹਾਇਕ 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 446: (1992) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 534; ਦੇਵੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰਾਂਚਲ ਰਾਜ [2013] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 471: (2013) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 363 - ਨਿਰਭਰ।

ਐਮ. ਪਾਲ ਐਂਥਨੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਗੋਲਡ ਮਾਈਨਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ [1999] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 257: (1999) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 679; ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਪੀ. ਜ਼ਾਡੇਂਗਾ [2023] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 740: (2023) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 675; ਰਾਮ ਪ੍ਰੀਤੀ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ [2003] ਪੂਰਕ 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 352: (2003) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 311; ਆਰ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਪਿੱਲਈ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [2004] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 360: (2004) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 105- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਲਾਜ਼ਰਸ ਅਸਟੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਬੀਸਲੇ (1956) 1 QB 702; ਡੇਰੀ ਬਨਾਮ ਪੀਕ (1889) 14 AC 337 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਰੇਲਵੇ ਸੇਵਕ (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ, 1968; ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ।

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ; ਹਮਦਰਦੀ ਵਾਲੀ ਨਿਯੁਕਤੀ; ਜਾਅਲੀ/ਨਕਲੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼; ਝੂਠੇ ਦਾਅਵੇ; ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ; ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ; ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311; ਧੋਖਾਧੜੀ; ਧੋਖਾਧੜੀ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦੀ ਹੈ; ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ; ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4434-4437 ਆਫ਼ 2014

ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 02.08.2012 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ WPCT ਨੰਬਰ 207, 213, 214 ਅਤੇ 215 ਆਫ਼ 2012

ਨਾਲ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4445 ਆਫ਼ 2014

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਆਰ ਬਾਲਾਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਵਿਕਰਾਂਤ ਯਾਦਵ, ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਦੂਬੇ, ਸਚਿਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵੇਕਸ਼ਾ, ਜਿਤੇਂਦਰ ਕੇ.ਆਰ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਰੰਜਨ ਮੁਖਰਜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਯੁਸ਼ੀ, ਅਨਿੰਦੋ ਮੁਖਰਜੀ, ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਗੋਇਲ, ਬਾਂਕੀ ਬਿਹਾਰੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

1.[2024] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

2.ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰੋਹਲਾਦ ਗੁਹਾ ਆਦਿ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ

ਨਿਰਣਾ

ਸੰਜੇ ਕਰੋਲ, ਜੇ.

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2014 ਦਾ 4434-4437:

1. ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 2 ਅਗਸਤ 2012 ਨੂੰ WPCT ਨੰਬਰ 207, 213, 214, ਅਤੇ 215 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਕਲਕੱਤਾ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 2008 ਦੇ ਮੂਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 794, 797, 795, ਅਤੇ 796 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਂਝੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਸਮੀਖਿਆ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

2.1 ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿਭਾਗ, ਹਾਵੜਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ, ਪੂਰਬੀ ਰੇਲਵੇ ਵਿੱਚ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਵਿਚਾਰ/ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

2.2 ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਪਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਮਨਘੜਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਜਾਅਲੀ/ਮਨਘੜਤ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

2.3 ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ -

"...ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਬਿਸਵਾਸ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਪਛਾਣ, ਰੇਲਵੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬੂਤ, ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਤਾਇਨਾਤੀ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਛਾਣ, ਆਪਣੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਿਤਾ ਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਰਡ, ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵੇਰਵੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਤ ਕਾਰਨ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਾਭਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਹਲਚਲ ਹੈ।

---

3 ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਸ਼ਵਨਾਥ ਬਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 29 ਅਗਸਤ 2005 ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ

4 ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਸ਼ਵਨਾਥ ਬਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 11 ਨਵੰਬਰ, 2005 ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ

5 ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਸ਼ਵਨਾਥ ਬਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 31 ਮਾਰਚ 2008 ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਇਸ ਲਈ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਬਿਸਵਾਸ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ।"

2.4 ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਸਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 21" ਸਤੰਬਰ, 2010 ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ:-

"9. OA ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੇਵਾ ਵੇਰਵਿਆਂ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਕਿੱਥੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ ਹਨ ਆਦਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਾਪਤ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸਾਫ਼ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਬਰਾਬਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੌਕਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਰੱਦ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫਆਈਆਰ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਢੁਕਵੀਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ।"

3. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਸਥਿਰ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਸੇਵਕ (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ, 1968 ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰੇਲਵੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸਦਾ ਨਿਯਮ 14 ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਾਬਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿਯਮ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਯਮਤ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

4. ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

5. ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਅਸਲ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 29 ਜੁਲਾਈ 2013 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

6. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੁਝ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ -

6.1 ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਨੂੰ ਬੀਕੋ ਲਾਰੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਡਬਲਯੂ.ਬੀ. ਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ:-

"24. ਇਹ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇ-ਆਡੀ ਅਲਟਰਮ ਪਾਰਟਮ ਯਾਨੀ ਦੂਜੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਹੀ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਯਾਨੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਨੋਟਿਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਟੀਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਸ ਕੇਸ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਚਾਅ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਫੈਸਲਾ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

6.2 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੈਂਟਰਲ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪਾਰਦਨ ਓਰਾਓਂ ਵਿੱਚ ਤਰਸਯੋਗ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-

"8. ਤਰਸਯੋਗ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਜੋ ਇਕੱਲੇ ਕਮਾਊ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਉਸਦੇ

ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸਰੋਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ। ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਕਿ ਪਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ, ਪਰਿਵਾਰ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ [ਉਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨਾਗਪਾਲ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, (1994) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 138: 1994 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (L&S) 930]। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤਰਸਯੋਗ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਾਜਬ ਮਿਆਦ ਦੇ ਬੀਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਹਮਦਰਦੀ ਵਾਲੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਇਕੱਲੇ ਕਮਾਊ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਸਮੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹਮਦਰਦੀ ਵਾਲੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਸੰਕਟ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।"

6.3 'ਹਮਦਰਦੀ ਵਾਲੀ ਨਿਯੁਕਤੀ' ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਬਾਰੇ SAIL ਬਨਾਮ ਮਧੂਸੂਦਨ ਦਾਸ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ

"15. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਰੋਟੀ-ਰੋਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮੌਤ, ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਪਿੱਛੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16 ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖਾਲੀ ਪਏ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸਾਰੇ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਰਿਆਇਤ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ। (ਦੇਖੋ SBI ਬਨਾਮ ਅੰਜੂ ਜੈਨ [(2008) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 475: (2008) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (L&S) 724] ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੈਰਾ 33।)"
(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)

6.4 ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ 'ਸਾਫ਼ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ' ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਭਰਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਰੇ, ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

"1. ਕਈ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਜੀਵਨ ਦੇ ਦੋ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਸੱਤਿਆ" (ਸੱਚ) ਅਤੇ "ਅਹਿੰਸਾ" (ਅਹਿੰਸਾ)। ਮਹਾਵੀਰ, ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਅਤੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਈ ਨਿਆਂ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਵਿੱਚ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਕਦਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਭੌਤਿਕਵਾਦ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਲੋਕਾਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਢੱਕ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਦੀ ਭਾਲ ਇੰਨੀ ਤੀਬਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਝੂਠ, ਗਲਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਝਿਜਕਦੇ।

3. ਹਰੀ ਨਾਰਾਇਣ ਬਨਾਮ ਬਦਰੀ ਦਾਸ [AIR 1963 SC 1558] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੁੱਟੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ: (AIR ਪੰਨਾ 1558)

"ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀਆਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਆਧਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਆਨ ਗਲਤ, ਝੂਠਾ ਜਾਂ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ, ਅਦਾਲਤ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਅਤੇ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣਾ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ...

7. ਪ੍ਰੈਸਟੀਜ ਲਾਈਟਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਐਸਬੀਆਈ [(2007) 8 ਐਸਸੀਸੀ 449] ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ। ਜੇਕਰ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 226। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਰ. ਬਨਾਮ ਕੇਨਸਿੰਗਟਨ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ [(1917) 1 KB 486 (CA)] ਵਿੱਚ ਸਕ੍ਰੂਟਨ, ਐਲ.ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ: (ਪ੍ਰੈਸਟੀਜ ਲਾਈਟਸ ਲਿਮਟਿਡ ਕੇਸ [(2007) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 449], ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 462, ਪੈਰਾ 35)

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸ ਧਿਰ ਦੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗੀ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਪੂਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਵੱਡੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਬੇਈਮਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਕੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸੱਚੇ, ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸਹੀ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਖੁਲਾਸਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਦਬਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਿੱਟ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਕੰਮਕਾਜ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।"

7. ਹਮਦਰਦੀ ਵਾਲੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ 'ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਮਦਰਦੀ ਵਾਲੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਅਜਿਹੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਖੋਜ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ।

8. ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜਿਸਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਪਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਣ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਵਿਰੁੱਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਸਭ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

---

11 [1999] 2 SCR 257 : (1999) 3 SCC 679

12 [2023] 12 SCR 740 : (2023) 10 SCC 675

13 [1991] Supp. 3 SCR 446 : (1992) 1 SCC 534

9. ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤੱਤ ਲੱਭਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ, ਹਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਆਪਣੀਆਂ ਕਥਿਤ ਗਲਤ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਰਣਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਗੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਸਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੇਵਾ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਇਹ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮਾਲਕ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਓ.ਏ. ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੀ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮਾਲਕ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਗਲਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਸੀ।

10. ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਓ.ਏ. ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਾਅਵਾ ਖੁਦ ਸਪੱਸ਼ਟ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹੀ ਆਧਾਰ ਸਾਵਧਾਨ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਹਤ, ਜੇਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਗਲਤ ਹੋਣ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

11. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀਆਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮਾਲਕ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਹੈਰਾਨੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾਅਲੀ, ਮਨਘੜਤ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਰੇਲਵੇ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

12. ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ 17 ਦਸੰਬਰ 2005 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 467, 468, 471, 419, 420 ਅਤੇ 120-ਬੀ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, 1860 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 29/05 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਐਮ. ਪਾਲ ਐਂਥਨੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਗੋਲਡ ਮਾਈਨਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ" ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਪੀ. ਜ਼ਾਡੇਂਗਾ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਥਿਤ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਦਰਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਹੈ।

13. ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਤਰਸਯੋਗ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਮਨਘੜਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਇਹ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਬੁਰਾਈ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਇੱਕ ਕੰਮ 'ਤੇ ਇਸਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਆਰ.ਐਮ. ਸਹਾਈ, ਜੇ. ਸ੍ਰਿਸ਼ਟ ਧਵਨ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਲਿਖਦੇ ਹੋਏ। ਸ਼ਾਅ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਨੇ ਦੇਖਿਆ -

"20. ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਭਿਅਕ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਗਾੜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਆਚਰਣ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਸੰਕਲਪ ਹੈ। ਮਾਈਕਲ ਲੇਵੀ ਇੱਕ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਮਿਲਟਨ ਦੇ ਜਾਦੂਗਰ, ਕੋਮਸ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ 'ਮੈਨੂੰ ਸਹਿਜ ਦਿਲ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਵਿੱਚ ਫਸਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਫੰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫਸਾਉਣ' ਦੀ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈ। ਇਸਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਧੋਖੇ ਦੇ ਕੰਮ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵੈਬਸਟਰ ਦੀ ਤੀਜੀ ਨਵੀਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ ਇਕੁਇਟੀ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫਾਇਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸਨੂੰ ਇਕੁਇਟੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੂਜੇ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਵਰਜਦੀ ਹੈ। ਬਲੈਕ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਵਿਗਾੜ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਉਸ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੀ ਕਿਸੇ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਵੰਡ ਸਕੇ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦੇਵੇ; ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦੀ ਗਲਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ

ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਆਚਰਣ ਦੁਆਰਾ, ਝੂਠੇ ਜਾਂ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਜਿਸਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਧੋਖਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕੇ। ਸੰਖੇਪ ਆਕਸਫੋਰਡ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ, ਇਸਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਧੋਖਾ, ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਝੂਠੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ; ਬੇਈਮਾਨ ਕਲਾ ਜਾਂ ਚਾਲ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਗਲਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਭੌਤਿਕ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਤੱਤ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਝੂਠੀ ਸੀ.... ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੱਥ ਬਾਰੇ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਝੂਠਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨ ਕੇ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧੋਖਾਧੜੀ ਬਣਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਇਹ ਝੂਠਾ ਸੀ।

ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਰੰਗ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗਲਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੋਂ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਧੋਖੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਯਾਨੀ ਗਲਤ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹੋਂਦ ਜਾਂ ਅਣਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

13.1 ਲਾਜ਼ਰਸ ਅਸਟੇਟਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਬੀਸਲੇ ਵਿੱਚ ਡੇਨਿੰਗ ਐਲ.ਜੇ. ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਲਿਖਿਆ

".....ਮੈਂ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਫਾਇਦਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ, ਕਿਸੇ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼, ਜੇਕਰ ਇਹ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਧੋਖਾਧੜੀ ਸਭ ਕੁਝ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾ ਲੱਭੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ; ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਫੈਸਲੇ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦਾ ਹੈ...."

13.2 'ਧੋਖਾਧੜੀ' ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਆਚਰਣ ਹੈ ਜੋ ਚਿੱਠੀ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਟੈਂਡ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। [ਦੇਖੋ; ਡੇਰੀ ਬਨਾਮ ਪੀਕ; 15 ਰਾਮ ਪ੍ਰੀਤੀ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ

13.3 ਆਰ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਪਿੱਲਈ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ..17 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਇੱਕ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਦਾ ਇੱਕ ਝੂਠਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ, ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਜਿਹੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

14. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੁਹਰਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹਮਦਰਦੀ ਵਾਲੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਕਮਾਊ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋਣ ਜਾਂ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਬੇਸਹਾਰਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਪਿੱਲਈ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਅਹੁਦਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਵਿੱਚ ਦੇਵੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰਾਂਚਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਪੈਰਾ 25 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ -

"25. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦਾ ਬਾਅਦ ਦਾ ਆਚਰਣ ਇਸਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਸਬਲਾਟੋ ਫੰਡਾਮੈਂਟੋ ਕੈਡਿਟ ਓਪਸ - ਇੱਕ ਨੀਂਹ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਢਾਂਚਾ ਡਿੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗਲਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਤਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। (ਦੇਖੋ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਮਦਨ ਲਾਲ

8 [2013] 8 SCR 471 : (2013) 9 SCC 363

ਯਾਦਵ [(1996) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 127: 1996 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (Cri) 592: AIR 1996 SC 1340] ਅਤੇ ਲਿਲੀ ਥਾਮਸ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [(2000) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 224: 2000 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.) (Cri) 1056].) ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)

15. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਸਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਿਰਫ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਗੀਆਂ। ਉਕਤ ਕੇਸ (ਮਾਮਲਿਆਂ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਇਸਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

16. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਲਾਗਤਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਬਣਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

<u>ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2014 ਦਾ 4445:</u>

17. 2014 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4434-4437 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵੀ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਆਂ), ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।
ਸਿਰਲੇਖ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ: ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ